

DE SKÅNSKA ODLINGSSYSTEMFÖRSÖKEN BYGGER NY KUNSKAP

Ingemar Larsson, Hushållningssällskapet, Box 9084, 291 09 Kristianstad
E-post: ingemar.larsson@hush.se

Sammanfattning

Målsättningen är att göra resultaten lättillgängliga samt sprida kännedom om projektet. Information om projektets långsiktighet från 1987 samt projektbeskrivning finns på projektets nya hemsida till vilken också en databas är länkad, där huvuddelen av skörderesultat och insatser m.m. 1987-2007 finns tillgängliga. Rapporter från databasen kan tas fram både i tabell- och figurform och det är även möjligt att exportera data till en excelfil för vidare bearbetning. Välkommen att testa projektets nya hemsida och databas på www.odlingssystem.se

Inledning och bakgrund

Sedan år 1987 pågår i f.d. Kristianstad län ett projekt med utveckling och uppföljning av "Miljövänliga och uthålliga odlingsformer" med konventionell resp. ekologisk/biodynamisk driftsriktning med och utan djurhållning.

Försöken var under tre växtföljdsomlopp d v s totalt 18 år. förlagda till de tre naturbruksgymnasierna, Bollerup, Önnestad och Östra Ljungby. Resultaten från alla år med tyngdpunkt på det tredje omloppet 2000 t.o.m. 2005, finns redovisade i *SLU:s rapportserie nr 2008:1* Ur denna har gjorts en populärvetenskaplig sammanfattning *Jordbruksinformation 17 – 2008* som finns att tillgå på Jordbruksverket.

Ekonomiska beräkningar visar att överlag har de ekologiska odlingsformerna en högre kostnad per producerad enhet än de konventionella, främst pga. lägre skörd per arealenhet. Vid en jämförelse mellan de olika försöksleden visar de ekologiska leden överlag ett bättre täckningsbidrag än de konventionella leden. Om detta finns att läsa i *Ekonomisk utvärdering* av Sara Löfvendahl, Ingemar Henningsson samt i *seminariepresentationer*, 22/4 2008, KSLA och 18/6 2008, Önnestad. Se www.odlingssystem.se

Nytt växtföljdsomlopp t.o.m. 2012

Projektet fortsätter nu med ett fjärde växtföljdsomlopp t.o.m. 2012, på två platser i modifierad form vilken inkluderar energigrödor och grönsaksväxtföljder. Målsättningen är att **utveckla** miljövänliga och uthålliga odlingssystem inom respektive odlingsform.

I Önnestad kombineras jordbruksgrödorna inklusive sockerbetor med grönsaksodling (morot, lök) i konventionell och ekologisk odling samt tillförsel av rötrest från biogasproduktion baserad på växtmaterial. Därtill kommer odling av tetraploid, sen rödklöver till frö. Satsningen ingår som en del i Kristianstadsbygdens satsning på grönsaksproduktion och går i linje med Region Skånes miljövårdsfonds satsning på sambandet mellan miljön och hälsan.

I Bollerup kombineras jordbruksgrödor med nya baljväxter (lupin) och vitklöverfröfröodling samt satsning på energigrödor som hampa och etanolvete. Växtnäring tillförs med rötrest från biogasproduktion baserad på växtmaterial.

Bygga kunskap

Försöksresultaten användas vid rådgivning till lantbrukare, som underlag för information till beslutsfattare och våra politiker samt i undervisningssyfte. Försök som ger möjlighet att jämföra olika odlingsformer med obruten växtodling i mer än 20 år är unikt. För dem som jobbar med forskning och utveckling av miljö och hållbarhet, ges här utmärkta möjligheter att skaffa referenser. T.ex. kärnprov för bakning, potatis för toxikologisk undersökning jämförande jordprovtagning m.m.

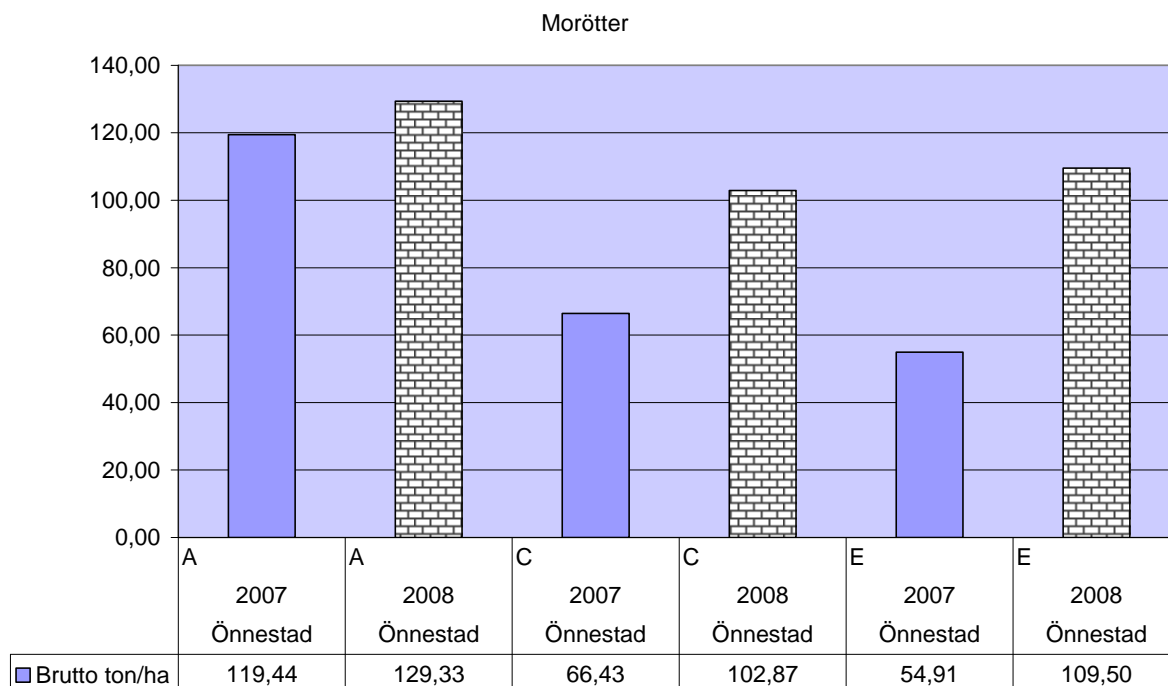
Resultat från några av 2008 års grödor

Tack vare tillgång till bevattning i Önnestad kunde potatis, sockerbetor, morötter och lök rädas. En bevattning genomfördes även i blivande rödklöverfrövall. Lök och morotsodlingarna har vid olika tillfällen besökts av Johan Ascard, SJV som härvid också givit råd och tips.

Morötter

Provas i ett konventionellt odlingssystem utan kreatur (led A), i ett ekologiskt system utan kreatur med rötrest producerat i systemet (led C) och ett ekologiskt system med inköpt växtnäring.(led E). Odlingen sker i samarbete med Mariannés Farm och dess lokale odlingsrådgivare Johan Malmström. Bänkfräsning och sådd utfördes med Mariannés maskiner. Etableringen blev god.

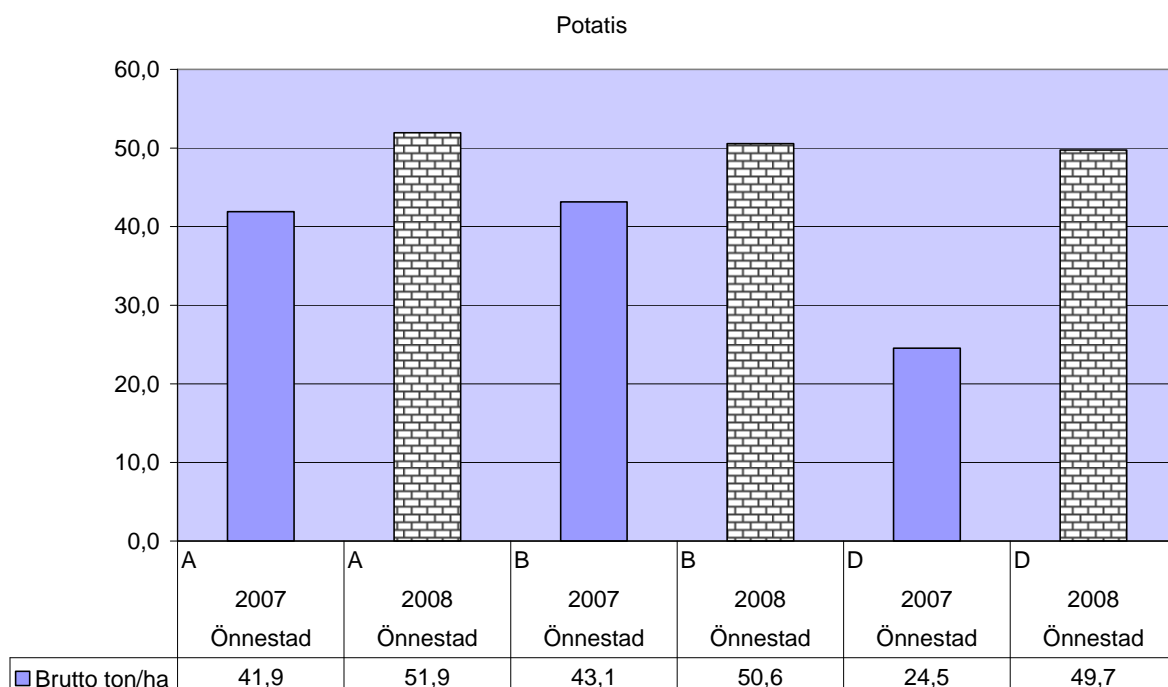
Av figur 1 framgår att årets bruttoskörd övertäffade 2007 i samtliga system. I led C med ca 55% och led E med en fördubbling. Led E har klöverfrövall som förfrukt.

Figur 1. Bruttoskörd morötter, Önnestad

Potatis

Provas i ett konventionellt system utan kreatur (led A), ett konventionellt med kreatur, (led B) samt ett ekologiskt system med kreatur, (led D). Sorten Sava odlas i alla systemen. Potatisutsädet i led D förgros. All ogräsbekämpning sker mekaniskt. God tillväxt i potatisen och utebliven bladmögel medförde tidig och hög potatisskörd. För första gången i projektets historia fick tillväxten i den ekologiska potatisen avbrytas med flamning. I samtliga led noteras rekordskörd, figur 2.

Figur 2. Bruttoskörd potatis, Önnestad

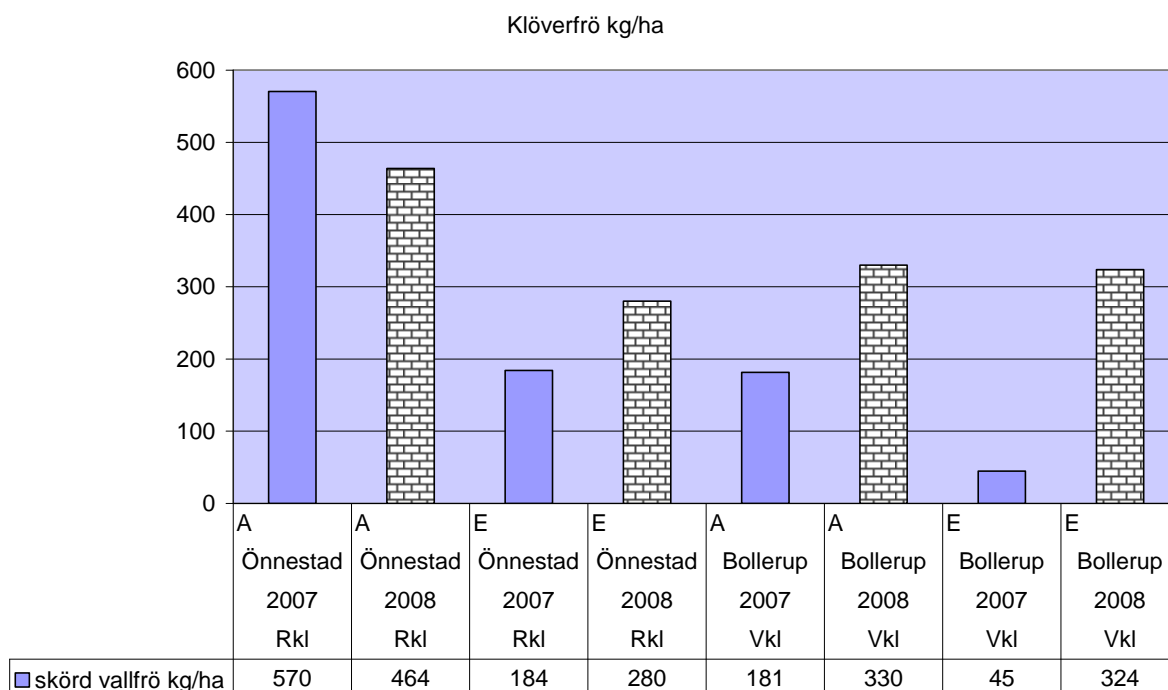
Klöverfrö

Provas i ett konventionellt system (led A) och ett ekologiskt (led E), båda utan kreatur.

Rödkläverfrö odlas i Önnestad och anläggs tidig vår i höstråg i båda odlingssystemen

Vitkläverfrö odlas i Bollerup och anläggs på våren, led A i vårkorn och led E i höstveten vid ogräsharvning.

Åtgärdsprogrammet för klöverfröodlingarna har följts upp med fältinspektion vid olika tillfällen av bl.a. Bo Christiansson, Skåne Frö. Av figur 3 framgår att skörden 2008 överträffat 2007 i samtliga led utom led A Önnestad.

Figur 3. Skörd vitkläverfrö, Bollerup, Rödkläverfrö, Önnestad